

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 253g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
140 alin. (9) din Codul de executare

(transmiterea bunului prin încheierea executorului judecătoresc)

CHIȘINĂU
17 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Maria Arhir, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 11 decembrie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc” din articolul 140 alin. (9) din Codul de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, ridicată de dl avocat Sorin Brumă, în interesele SA „ENERGOIMPEX”, în dosarul nr. 2r-2783/2024, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători format din doamnele judecătore Ana Panov, Natalia Mămăligă și Ala Malîi de la Curtea de Apel Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Printr-un titlu executoriu din 3 iunie 2015, s-a dispus încasarea forțată a unei sume din contul debitorului *ENERGOIMPEX* în beneficiul creditorului SRL „ASGARDAN-GRUP”.

4. În procedura de executare silită a titlului executoriu menționat *supra*, la 14 mai 2018, dna Olga Pascari, executor judecătoresc, a adoptat o încheiere prin care a dispus transmiterea către creditorul *ASGARDAN-GRUP* a unui bun imobil.

5. La 28 mai 2018, *ENERGOIMPEX* a contestat încheierea executorului judecătoresc din 14 mai 2018, solicitând anularea acesteia.

6. Prin încheierea din 24 octombrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins contestația *ENERGOIMPEX*. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 6 februarie 2020 a fost admis recursul *ENERGOIMPEX*, casată încheierea Judecătoriei Chișinău din 24 octombrie 2019 și cauza a fost trimisă la rejudecare.

7. Prin încheierea din 9 septembrie 2024, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins contestația *ENERGOIMPEX* împotriva *ASGARDAN-GRUP* cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc. Dl avocat Sorin

Brumă a formulat, în interesele *ENERGOIMPEX*, un recurs împotriva încheierii din 9 septembrie 2024.

8. Totodată, dl avocat Sorin Brumă a ridicat, în interesele *ENERGOIMPEX*, excepția de neconstituționalitate a textului „transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc” din articolul 140 alin. (9) din Codul de executare.

9. Printr-o încheiere din 14 noiembrie 2024, Curtea de Apel Centru a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a articolului 140 alin. (9) din Codul de executare și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...].”

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

11. Prevederile relevante ale Codului de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, sunt următoarele:

Articolul 140 Licitația repetată

„(1) Dacă, în decurs de 5 zile de la data desfășurării licitației, creditorul nu solicită preluarea bunurilor, se organizează licitație repetată în condițiile prezentului cod.

(1¹) Pentru vânzarea unui bun vor fi organizate cel mult 3 licitații. În cazul în care se declară că licitația nu a avut loc din motivul indicat la art.139 alin.(1) lit.e) din prezentul cod, numărul licitațiilor nu este limitat.

(2) În cazurile prevăzute la art.139 alin.(1) lit.a)-c) din prezentul cod, executorul judecătoresc reduce prețul bunului. Reducerea nu poate fi mai mare de 20% din prețul la care a fost expus bunul la licitația precedentă și de 10% în cazul bunurilor imobile. Prețul inițial al bunului expus spre vânzare la a treia licitație nu poate fi mai mic de 50% din prețul stabilit la evaluarea acestuia. În celelalte cazuri nu se permite reducerea prețului.

(3) Dacă se declară că licitația repetată nu a avut loc, creditorul este în drept să preia bunurile în contul achitării creanței, la prețul inițial stabilit la ultima licitație.

(4) Dacă la bunurile nevândute la licitația repetată pretind mai mulți creditori, acestea se vor transmite în ordinea de satisfacere a creanțelor, stabilită de prezentul cod.

(5) Dacă nu există creanțe care trebuie satisfăcute în primul rând, de dreptul preferențial dispune creditorul la al cărui demers au fost sechestrate bunurile, apoi creditorul care a avansat cheltuielile de executare pentru urmărirea acestui bun.

(6) În cazul în care creditorii se află în situații egale, problema se rezolvă prin tragere la sorți.

(7) În cazul în care creditorul care a solicitat să-i fie transmise bunurile nu se prezintă nemotivat la data stabilită de executorul judecătoresc sau refuză primirea lor, bunurile sînt propuse unui alt creditor, conform ordinii stabilite, iar dacă nu există alți creditori, bunurile sînt vândute prin alte modalități prevăzute de prezentul cod ori sechestrul se ridică dacă cheltuielile de executare sînt achitate integral.

(8) În cazul în care suma restituită de creditor în condițiile art.139 alin.(3) din prezentul cod nu este suficientă pentru acoperirea cheltuielilor de executare, acesta va achita și cheltuielile de executare. Bunul va fi transmis creditorului care a acceptat primirea lui în contul datoriei după achitarea diferenței dintre valoarea bunului transmis și valoarea creanței sale și după achitarea cheltuielilor de executare.

(9) **Transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc.** În cazul transmiterii în contul achitării datoriei a bunurilor dreptul de proprietate asupra cărora este supus înregistrării de stat, încheierea executorului judecătoresc de transmitere a bunului se confirmă de instanța de judecată, conform procedurii stabilite la art.136 din prezentul cod. Încheierea instanței de judecată prin care se constată legalitatea transmiterii bunului servește

temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe numele creditorului care a preluat bunul în contul achitării creanței.

(10) Ridicarea sechestrului de pe bunuri în cazurile prevăzute la alin.(7) se admite în baza unei încheieri.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul excepției de neconstituționalitate afirmă că valorificarea unui bun al debitorului aflat în proces de insolvență poate avea loc doar în condițiile Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. Respectiv, preluarea bunului de un creditor, în contul achitării creanței sale, pe baza încheierii executorului judecătoresc, reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate al persoanelor care și-au formulat creanțele în procesul de insolvență.

13. Normele contestate nu conțin suficiente garanții împotriva arbitrariului, pentru că nu asigură persoanelor posibilitatea de a-și susține cauza în fața autorităților competente și un control efectiv din partea instanței de judecată în privința măsurilor de executare silită aplicate de executorul judecătoresc.

14. În concluzie, autorul excepției afirmă că dispozițiile contestate contravin articolelor 20, 23, 46, 53 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de executare, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul cărui i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc” din articolul 140 alin. (9) din Codul de executare. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se examinează o cerere de contestare a încheierii executorului judecătoresc privind transmiterea bunului în proprietatea creditorului și ridicarea sechestrului. Prin urmare, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile criticate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

19. Curtea constată că norma contestată nu a mai făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

20. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (DCC nr. 83 din 17 iunie 2022, § 20; DCC nr. 78 din 4 iulie 2024, § 25).

21. Autorul excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 53 (*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

22. Referitor la articolele 23 și 54 din Constituție, Curtea reiterează că acestea nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unor ingerințe în drepturile garantate de Constituție (DCC nr. 195 din 21 decembrie 2023, § 25).

23. Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, autorul sesizării pretinde că i se încalcă dreptul de acces liber la justiție, deoarece norma contestată nu-i asigură posibilitatea de a-și susține cauza în fața autorităților competente și nu-i asigură un control efectiv din partea instanței de judecată în privința măsurilor de executare silită aplicate de executorul judecătoresc.

24. Curtea reamintește că dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile constituie o parte integrantă a dreptului de acces la justiție (a se vedea HCC nr.22 din 8 octombrie 2019, § 33; HCC nr.11 din 25 martie 2021, § 22). De asemenea, Curtea notează că articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează, *inter alia*, executarea unei hotărâri definitive și irevocabile într-un termen rezonabil (HCC nr. 5 din 3 martie 2022, § 86).

25. Sub acest aspect, Curtea Europeană a menționat că dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile nu poate obliga un stat să pună în executare fiecare hotărâre cu caracter civil, indiferent de felul acesteia și de circumstanțele cauzei (*Topcirov v. România* (dec.), 15 iunie 2006). De asemenea, în aceste cazuri, creditorul trebuie să acționeze cu diligență pentru a asigura executarea documentului executoriu în cauzele civile (*Ciprova v. Republica Cehă* (dec.), 22 martie 2005). Astfel, în cadrul procedurii de executare, trebuie asigurat un echilibru corect și efectiv între drepturile procedurale ale creditorului și cele ale debitorului (HCC nr. 5 din 3 martie 2022, § 87).

26. Analiza coroborată a legislației relevante permite Curții să observe că pe baza articolului 120 din Constituție legislatorul a reglementat procedura de executare a hotărârilor judecătorești, inclusiv a celor cu caracter civil, și a stabilit că executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de Codul de executare, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile (a se vedea articolul 10 alin. (1) din Codul de executare). În reglementarea procedurii de executare, legislatorul a stabilit o măsură de executare forțată care constă în vânzarea la licitație a bunurilor debitorului și transmiterea mijloacelor bănești obținute către creditori. În cazul în care bunurile nu au fost vândute la licitația repetată, legislatorul a delegat executorului judecătoresc competența de a transmite, în natură, bunul nevândut în proprietatea creditorilor, cu stingerea concomitentă a datoriei. Așadar, norma contestată are sensul acordat de legislator și urmează să fie aplicată într-o coroborare logică cu alte dispoziții ale actului din care face parte.

27. De asemenea, Curtea reține că legislația în vigoare conține garanții procesuale suficiente care le oferă părților la procedura de executare posibilitatea reală de a-și prezenta cauza în fața autorităților competente, astfel încât să le asigure o apărare efectivă împotriva măsurilor care le afectează

drepturile. În acest sens, autorul sesizării, în calitate de parte a procesului de executare, pe lângă competența de a contesta actele de executare întocmite de executor (art. 161 alin. (1) din Codul de executare), mai poate să-și prezinte poziția în fața instanței de judecată, care trebuie să confirme încheierea executorului judecătoresc de transmitere a unui bun supus înregistrării de stat (*i.e.* imobil) (a se vedea articolele 136 și 140 alin. (9) teza a II-a din Codul de executare), care, la rândul său, poate fi contestată cu recurs (a se vedea articolul 136 alin. (4) din Codul de executare). În acest sens, Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în fața instanței care urmează să se pronunțe asupra cererii de anulare a încheierii privind transmiterea bunului imobil (a se vedea *supra* § 7).

28. Prin urmare, Curtea reține că prevederile contestate nu afectează dreptul de acces liber la justiție, garantat de articolul 20 din Constituție.

29. Cu privire la incidența articolului 46 din Constituție, autorul excepției afirmă că norma contestată „îngrădește excesiv și total nejustificat, iar în anumite circumstanțe chiar anulează în totalitate dreptul constituțional al persoanelor de a obține o justă satisfacție în cadrul procesului de insolvabilitate”.

30. Curtea observă că, în acest caz, așa cum au fost prezentate argumentele în sesizare, autorul excepției pledează nu în interesele sale, ci în interesele persoanelor care au calitatea procesuală de creditor în cauza de insolvabilitate intentată în privința *ENERGOIMPEX*. Curtea reiterează că excepția de neconstituționalitate nu poate fi ridicată pentru protejarea drepturilor și intereselor unor persoane terțe (DCC nr. 90 din 23 iulie 2020, § 19; DCC nr. 58 din 6 iunie 2024, § 31).

31. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia. În caz contrar, excepția de neconstituționalitate riscă să devină un instrument simulat, o *actio popularis*, pierzându-și, în aceste condiții, caracterul ei efectiv și concret (DCC nr. 102 din 1 iulie 2021, § 30).

32. Referitor la pretinsa neconformitate a normei contestate cu articolul 53 din Constituție, Curtea observă că autorul nu a prezentat argumente. În acest sens, în situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate, precizând că trimiterea la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument. Curtea a stabilit că, dacă ar proceda la examinarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, ea s-ar substitui autorului acesteia în privința formulării unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (DCC nr. 59 din 19 aprilie 2022, § 17; DCC nr. 50 din 2 mai 2023, § 22).

33. Așadar, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „transmiterea bunului se dispune prin încheiere a executorului judecătoresc” din articolul 140 alin. (9) din Codul de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, ridicată de dl avocat Sorin Brumă, în interesele SA „ENERGOIMPEX”, în dosarul nr. 2r-2783/2024, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 17 iulie 2025

DCC nr. 87

Dosarul nr. 253g/2024